

Remissammanställning för

Bil-, båt- och tågårsprodukter

31 augusti 2020

1	Sammanfattning	1
2	Om remissen	2
2.1	Vilka är de stora förändringarna i denna revidering?	2
3	Sammanställning av inkomna svar	3
4	Kommentarer till kriterierna i detalj	4
4.1	Generella kommentarer.....	4
4.2	Kommentarer till de individuella kraven.....	5
4.2.1	Generella krav	5
4.2.2	Krav på ingående ämnen	7
4.2.3	Ekotoxicitet och bionedbrytbarhet.....	12
4.2.4	Tilläggskrav på spolarvätska.....	13
4.2.5	Förpackningar och användarinformation.....	16
4.2.6	Effektivitet.....	19
4.2.7	Kvalitets- och myndighetskrav.....	19
5	Kommentarer till bakgrunden, i detalj.....	19
6	Diskussion och slutsatser.....	20

1 Sammanfattning

Förslaget till nya kriterier för Svanenmärkning av bil-, båt- och tågvårdsprodukter, generation 6, var på remiss mellan den 16 december 2019 och den 28 februari 2020. Remissen genererade 17 remissvar varav de flesta bestod av kommentarer till ett eller flera krav i förslaget. Många kommentarer berörde krav på konserveringsmedel och parfymer, gränsvärden för CDV och krav på återvinningsdesign av förpackningar.

Nordisk Miljömärkning arrangerade ett webinar den 23 januari 2020 som samtliga remissinstanser blev inbjudna till. Under webinarer presenterades remissförslaget och det gavs möjlighet att ställa frågor.

De viktigaste ändringarna som remissen och den efterföljande processen har gett upphov till är följande:

- Märkning med EUH208 "Innehåller [namnet på det sensibiliserande ämnet]. Kan orsaka en allergisk reaktion" tillåts på produkten.
- Kravet på att konserveringsmedel som är bedömda som sensibiliserande med faroangivelsen H317 och/eller H334 får ingå med högst 0,0100 % (100 ppm) i produkten är borttaget.
- Skjerpninig av CDV-grenseverdien for enkelte produktkategorier.
- Kravet på långtidseffekter på miljön har differentierats per produktkategori för att bättre korrelera med CDV.
- Polyetylentereftalat (PET) tillåts som förpackningsmaterial.

Summary in English:

The proposal for new criteria for Nordic Swan Ecolabelling of car, boat and train care products, generation 6, was on consultation between December 16, 2019 and February 28, 2020. The consultation generated 17 responses, most of which consisted of comments on one or more requirements in the proposal. Many comments concerned requirements on preservatives and fragrances, CDV-limits, and requirements on recycling design of packaging.

Nordic Ecolabelling organized a webinar on January 23, 2020, to which all consultation bodies were invited. During the webinar, the referral proposal was presented, and it was given the opportunity to ask questions.

The most important changes that the consultation and the following process have brought about are the following:

- *Labelling with EUH208 "Contains (name of sensitising substance). May cause an allergic reaction" is allowed on the product.*
- *The requirement that preservatives that are judged to be sensitising with hazard code H317 and/or H334 may only be present in the product to a maximum of 0.0100% (100 ppm) is removed.*
- *Sharpening of the CDV limit value for some product categories.*

- *The requirement on long-term environmental effects has been differentiated per product category to better correlate with CDV.*
- *Polyethylene terephthalate (PET) is allowed as packaging material.*

2 Om remissen

Den 16 december 2019 skickade Nordisk Miljömärkning ut förslaget till reviderade kriterier för bil-, båt- och tågvårdsprodukter på remiss. Den sista dagen att lämna remissvar var den 28 februari 2020.

Nordisk Miljömärkning arrangerade ett webinar den 23 januari 2020 som samtliga remissinstanser blev inbjudna till. Under webinarer presenterades remissförslaget och det gavs möjlighet att ställa frågor.

I den här remissammanställningen är alla kommentarer samlade och besvarade av Nordisk Miljömärkning. Syftet är att redovisa hur externa kommentarer har påverkat slutresultatet. Nordisk Miljömärkning riktar ett varmt tack till alla som har lämnat remissvar eller på annat sätt engagerat sig i remissen. Extern förankring är en viktig del i att följa standarden ISO 14024.

2.1 Vilka är de stora förändringarna i denna revidering?

Remissförslaget innehöll följande föreslagna ändringar:

- Produktgruppen har bytt namn till bil-, båt- och tågvårdsprodukter och har utvidgats med produkter för skötsel av tåg och andra spårgående transportmedel.
- Krav på inköspolicy gällande hållbara råvaror är infört.
- Krav på ämnen som inte får ingå i produkten har utökats med bland annat MI, BHT, D6 och ämnen som har blivit identifierade som hormonstörande enligt biocidförordningen (EU 528/2012) eller växtskyddsmedelsförordningen (EC 1107/2009).
- Parfymer inte får ingå i konsumentprodukter och professionella produkter för förtvätt, s.k. pre wash.
- Konserveringsmedel som är bedömda som sensibiliserande med faroangivelsen H317 och/eller H334 får ingå med högst 100 ppm i produkten.
- Krav på långtidseffekter i miljön är skärpt med avseende på gränsvärden och undantag för tensider.
- Krav på CDV utgår från kronisk data istället för akut data. Produkttyperna är uppdaterade och gränsvärdena för CDV har skärpts för samtliga produkttyper.
- Etanolen i spolarvätska ska vara baserad på förnybar råvara och på årsbasis ska minst 50 % vara framställd av en restprodukt enligt förnybartdirektivet (EU) 2018/2001. Etanolen får inte vara baserad på sockerrör.
- Färdigblandad spolarvätska kan Svanenmärkas.
- Krav på återvinningsdesign av plastförpackningar, förslutningar och påsar/pouches är infört.
- Endast sprejer med skummunstycke kan Svanenmärkas.

3 Sammanställning av inkomna svar

Remissen genererade 17 remissvar fördelade enligt nedan.

Tabell 1: Sammanställning av svaren. Kolumnerna visar: A. Bara kommentarer, B. stöder förslaget, C. Stöder förslaget med kommentarer, D. Avstår från yttrande och E. Förkastar förslaget med motivering.

Land	A. Bara kommentarer.	B. Stöder förslaget.	C. Stöder förslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Förkastar förslaget med motivering.	Totalt
Danmark	1	0	0	1	0	2
Sverige	6	0	0	1	0	7
Finland	2	0	0	0	0	2
Norge	3	2	1	0	0	6
Island	0	0	0	0	0	0
Totalt	12	2	1	2	0	17

Tabell 2: Danska remissvar

Remiss-instans	A. Bara kommentarer.	B. Stöder förslaget.	C. Stöder förslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Förkastar förslaget med motivering.
Forbrugerombudsmanden				x	
KAW Kiehl KG	x				
Σ Danska svar:	1	0	0	1	0

Tabell 3: Svenska remissvar

Remiss-instans	A. Bara kommentarer.	B. Stöder förslaget.	C. Stöder förslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Förkastar förslaget med motivering.
Blue & Green AB	x				
BPHR - Branschföreningen Professionell Hygien & Rengöring (f.d. IHH)	x				
Clemondo	x				
Energimyndigheten				x	
Sekab	x				
Sonax GmbH	x				
WashTec	x				
Σ Svenska svar:	6	0	0	1	0

Tabell 4: Finska remissvar

Remiss-instans	A. Bara kommentarer.	B. Stöder förslaget.	C. Stöder förslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Förkastar förslaget med motivering.
Berner Oy	x				
Tekno-Forest Oy Ltd.	x				
Σ Finska svar:	2	0	0	0	0

Tabell 5: Norska remissvar

Remiss-instans	A. Bara kommentarer.	B. Stöder förslaget.	C. Stöder förslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Förförklarar förslaget med motivering.
Alfred Kärcher SE & Co.KG			x		
AS Eivind Brostad		x			
Istobal		x			
Lavantia	x				
Transchem Group	x				
Wilhelmsen Chemicals AS	x				
Σ Norska svar:	3	2	1	0	0

4 Kommentarer till kriterierna i detalj

I det här kapitlet återfinns samtliga remisskommentarer och Nordisk Miljömärknings svar under respektive krav. Om flera remissinstanser har kommenterat på samma tema har Nordisk Miljömärkning skrivit ett gemensamt svar.

4.1 Generella kommentarer

I det här avsnittet redovisas de synpunkter som är av generell karaktär eller som inte går att hänföra till ett specifikt krav.

Alfred Kärcher SE & Co.KG

Please look once more over the new calculation sheet, if something is wrong with your formulas?

We must change our formulations a little bit. Because of the MI that is not allowed and the perfume.

Comments from Nordic Ecolabelling

Thank you – your question made us realize that the CDV limits in the calculation sheet are wrong. It is the CDV limits in the criteria document that are the correct ones.

Lavantia

Is there a reason why there is no reference in this new version to super-concentrated products for professional use?

Comments from Nordic Ecolabelling

The reason why we have removed the requirement for super concentrate (O4 in generation 5) is that it seems to be impossible to produce stable products with as low water content as 10%. It also does not help to raise the limit to 20, 30...% but more water is needed.

Transchem Group

This correspondence is in regard to the proposed revision of the criteria for Nordic Ecolabelling of car, boat and train car products. Overall, we feel the revised criteria

are successful in further limiting any potential impact products may have on health and the environment. However, we have encountered a few new criteria which may be over-limiting and prevent our products from achieving their current functionality. *See comments under each requirement.*

The other proposed changes will benefit the Nordic Ecologo program and provide responsible provisions on VOCs, ecotoxicity and degradability.

Comments from Nordic Ecolabelling

Thank you for the support. We have answered your specific comments under each requirement.

4.2 Kommentarer till de individuella kraven

4.2.1 Generella krav

01 Beskrivning av produkten

02 Recept

03 Hållbara råvaror

BPHR - Branschföreningen Professionell Hygien & Rengöring

Vi ifrågasätter om den policy och dokumentation som licensinnehavare tillhandahåller kan utvärderas på likvärdigt sätt från Svanens sida. Är begreppet ”hållbar” tillräckligt väl definierat?

Nordisk Miljömärknings kommentar

Policy-krav på inköp av hållbara förnybara råvaror finns i flera av Svanens kriterier för kemtekniska produkter och våra handläggare har erfarenhet av att bedöma dokumentation på ett likvärdigt sätt. Att ställa krav på inköp av hållbara förnybara råvaror är en viktig signal till omvärlden om att vi anser att råvaror ska produceras hållbart.

Sonax GmbH

This is a very controversial discussed topic. You probably know the discussion about the origin of palm oil. What is better to use substances on a renewable basis and take away the livelihood of farmers to plant palm trees. In such cases the manufacture has to check the origin exactly. For example, with the RSPO certificate.

Many producer use Carnaubawax - where does it come from?

Comments from Nordic Ecolabelling

We are aware of the problems related to fossil versus renewable raw material. Renewable raw material is not always automatically the best choice. The requirement is therefore meant to encourage to choose sustainable renewable raw material whenever it is possible, for example by RSPO certificate as mentioned.

Carnauba wax comes from a Brazilian palm and is renowned for its hardness. There is a growing awareness around sustainably harvesting carnauba now, as

overharvesting is having a negative ecological impact in the Amazonian Rainforest. In addition, it is often blended with synthetic chemicals as a means of strengthening its use as an industrial agent.¹ A demand for RSPO certified Carnauba could be a positive contribution to the environment.

O4 Klassificering av produkten

Berner Oy

A comment only: Table 1 H224 Exception: Windscreen washer fluid may be classified as H224. I haven't in my 30 years in car care met windscreen wash with this classification (only aerosols with flammable propellants). H225 is OK Ethanol based concentrates.

Comments from Nordic Ecolabelling

Thank you for your comments. We have removed the exemption.

BPHR - Branschföreningen Professionell Hygien & Rengöring

"Produkter som är märkta med EUH208 'Innehåller [namnet på det sensibiliserande ämne]. Kan orsaka en allergisk reaktion' kan inte Svanenmärkas". Här bör tydliggöras ett undantag på liknande sätt som i O5 Klassificering av ingående ämnen: "Professionella produkter för automattvätt om förpackningen är utformad så att användaren inte riskerar att komma i kontakt med produkten".

Nordisk Miljömärknings kommentar

Höringssvarene peker på at det blant annet på grunn av omklassifisering vil være svært problematisk å finne velfungerende konserveringsmidler som ikke utløser setningen EUH208. Vi har derfor valgt å tillate denne.

Lavantia

CRM substances are prohibited at product level in addition to raw material level. Does this mean that impurities in raw materials are not going to be accepted? For example, Alcohols, C12-14 (even numbered), ethoxylated < 2,5 EO, sulfates, sodium salt DID Nr 2209. Based on information concerning the raw materials, production process and equipment used CMR substances according to Annex VI of the CLP Regulation (EC) 1272/2008 are: dioxane (CMR2) as impurity technically unavoidable even working in GMP (70 ppm maximum). Then one of the most widely used anionic surfactants, whose origin is vegetable, could not be used. There are many other organic compounds that contain impurities as CMR that are impossible to remove. I think this could greatly reduce the effectiveness of cleaning products. I make the following reflection: Isn't it enough to have reduced considerably the requirements of O12 and O13?

Comments from Nordic Ecolabelling

Impurities: residuals, pollutants, contaminants etc. from production, incl. production of raw materials that remain in the raw material/ingredient and/or in the in the Nordic Swan Ecolabelled product in concentrations less than 100 ppm (0,0100 w-%, 100 mg/kg) in the Nordic Swan Ecolabelled product – are allowed.

¹ <https://www.mapleholistics.com/blog/dangers-carnauba-wax/> (hämtad 2020-03-11)

4.2.2 Krav på ingående ämnen

O5 Klassificering av ingående ämnen

BPHR - Branschföreningen Professionell Hygien & Rengöring

Vi stödjer undantaget: ”Professionella produkter för automattvätt om förpackningen är utformad så att användaren inte riskerar att komma i kontakt med produkten”.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för stödet.

Transchem Group

Another conflict we identified is with the proposed restriction on any H317 or H334 classified substance, instead of the concentration limit of less than 0.1% per substance. While the purpose of such a limit is understandable, it prevents the use of certain colourants. Since colourants are prohibited from use except for professional products and windscreen washer fluid, perhaps there could be an exemption for sensitizing substances in colourants, since contact with the user in products allowed colourants is minimal.

Comments from Nordic Ecolabelling

Nordic Ecolabelling have been in contact with Transchem Group after the consultation period. It appears that the issue above is no longer a problem.

O6 Organiska ämnen, nedbrytbarhet

Blue & Green AB

Jag har fråga gällande nedbrytbarhetskraven. Den är förvisso inte ny för remissen, men den passar ju bra att ta upp nu. Om ett organiskt lösningsmedel ej har data på anaerob nedbrytbarhet, så kan det vara ok om EC/LC 50 är över 10 mg/l och BCF < 500. Nedan är en frågeställning/argument från en råvaruleverantör, enligt en simuleringsmodell som används i Reach. Vad säger ni om den – är det ok som dokumentation? I så fall kanske det skulle tas med i nya kriterierna.

Svanen verkar kräva OECD305-metoden för att avgöra om BCF < 500, tyvärr har vi inte denna specifika studie utförd för den här produkten eftersom den inte krävs enligt REACH-reglering. Enligt REACH görs biokoncentrationsbedömning för detta ämne genom en simuleringsmodell, godkänd av de behöriga myndigheterna. I alla fall är ekotoxikologiska data för detta ämne offentliga och tillgängliga på ECHA: s webbplats.

<https://echa.europa.eu/es/registration-dossier/-/registered-dossier/13630/5/3/1>

Nordisk Miljömärknings kommentar

Simuleringsmodeller og analogibetraktninger godkjent av nøytral og kompetent 3. part, kan godkjennes etter en vurdering fra Nordisk Miljømerking.

O7 Ämnen som inte får ingå i produkten

BPHR - Branschföreningen Professionell Hygien & Rengöring

Beträffande halogenerade och/eller aromatiska lösningsmedel bör Svanen kunna tillämpa samma undantag som i Upphandlingsmyndighetens kriterier för kemisk-tekniska produkter: Undantag: Avaromatiserad nafta med <1 % aromatiska kolväten och <0,1 % bensen samt restmonomerer i polymerinnehållande produkter undantas från kravet.

Vi anser att Svanen ska avvakta med krav beträffande mikroplast tills den process som pågår på EU-nivå beträffande eventuell reglering/begränsning av mikroplast kommit längre. Oklarheter vad gäller definition, nedbrytbarhet etc. behöver klargöras för att enhetliga bedömningar, som är ”hållbara” över tid, ska kunna göras.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Selv om grensene på 0,1% og 1% i isolert sett virker lave, vil miljøbelastningen totalt sett bli stor. Dette fordi det forbrukes store volum av bilpleiemidler. Et slikt unntak vil medføre at en vesentlig mengde uønskede stoffer belaster natur og miljø. Alternative løsninger er derfor å foretrekke.

Ecolabels should set stricter requirements than legislation. Phasing out microplastics before legislation requires it is essential. The requirement can be deleted when the legislation has reached the same level as ecolabels.

Nordic Ecolabelling believes that it is important to use terms and definitions that are accepted and widely used in the society. Furthermore, Nordic Ecolabelling believes that it will help license holders and potential applicants if they begin to phase out microplastics before it is mandatory, and then it is important that Nordic Ecolabelling uses the same definition that will be used in the legislation.

However, Nordic Ecolabelling is aware that referring to ECHA's working definition is problematic as that definition is not yet final. Therefore, Nordic Ecolabelling have chosen to use the definition used in the EU Ecolabel criteria for chemical products.

When ECHA's definition is published, Nordic Ecolabelling will assess whether it is possible to introduce it to the criteria and if a transition period is needed.

KAW Kiehl KG

The only thing I want to ask (remark) - is there a possibility to use silicone derivates with impurities of D4, D5 and D6 each less than 0,1% in the raw material. Silicone derivates are very important for quick drying aids.

Comments from Nordic Ecolabelling

Nordic Ecolabelling is aware of the problem with impurities from raw material production of certain silicones. Therefore, we have changed the requirement so that D4, D5 and D6 may be present as impurities from raw material production in quantities up to 1000 ppm per substance in the Nordic Swan Ecolabelled product.

Transchem Group

The most limiting is the proposed blanket ban of any substances listed in Annex XVII of REACH (list of restrictions), even if they are being used in a non-prohibited manner. This will prevent our use of 2-(2-butoxyethoxy)ethanol (CAS: 112-34-5) in products for professional car wash establishments, despite the restrictions only

applying to use in aerosol products sold to the general public. We feel this restriction doesn't account for the overall safety of the material.

Comments from Nordic Ecolabelling

Thank you for your comments. We will change the requirement. 2-(2-butoxyethoxy)ethanol (CAS no. 112-34-5) will not be banned from use in Nordic Swan Ecolabelled products sold only to the professional market.

O8 Parfym

BPHR - Branschföreningen Professionell Hygien & Rengöring

Krav på att parfymer ska tillsättas enligt IFRA:s riktlinjer anser vi ska gälla även för produkter för förtvätt. Att parfym inte ska få ingå även i Svanenmärkta förtvättprodukter är ett krav som är olyckligt med tanke på kundtillfredsställelse.

Vi stödjer att spolarvätska ska få innehålla parfymer. Detta bedöms viktigt för att maskera önskad doft från ingående råvaror.

Vi stödjer att "Professionella produkter för automattvätt om förpackningen är utformad så att användaren inte riskerar att komma i kontakt med produkten" undantas från de parfymkrav som listas i kriteriedokumentet.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Parfymer är en ämnesgrupp som saknar rengörande och polerande effekt och samtidigt består av en mängd ingående ämnen med negativa hälsoaspekter och miljöeffekter. Genom att förbjuda parfymer i professionella produkter för förtvätt bidrar Nordisk Miljömärkning till att minska användningen av parfymer men möjliggör doft som en del av tvättupplevelsen och för maskering av illaluktande avloppsvatten.

Clemondo

Förslag: Krav O8 Parfymer får inte ingå i konsumentprodukter och professionella produkter för förtvätt, s.k. pre wash. Med produkter för förtvätt avses alkaliska avfettningar, kallavfettningar, mikroemulsioner, insektsborttagare och fälgrengöring.

Kommentar: Vi anser att man får komplett kontroll över vad som ingår samt halterna genom att följa IFRA:s riktlinjer. Detta borde vara tillräckligt istället för att förbjuda tillsats. Risken är att konsumenter ej väljer Svanenmärkta produkter överhuvudtaget om parfymen uteslutes.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Parfymer är en ämnesgrupp som saknar rengörande och polerande effekt och samtidigt består av en mängd ingående ämnen med negativa hälsoaspekter och miljöeffekter. Enligt Videnscenter for Allergi (danska centret för forskning om allergier) finns det i princip ingen gräns för när en allergi orsakar problem. Vid manuell bil- och båtvård exponeras användaren för produkten. Mot bakgrund mot ovanstående har Nordisk Miljömärkning därför valt att förbjuda parfymer i konsumentprodukter och professionella produkter för förtvätt.

Lavantia

I would have totally eliminated the use of fragrances. These raw materials provide organic substances that are accepted today but in the short term they can become very dangerous for both humans and the environment. I believe that the absence of fragrances can improve the effectiveness of the product.

Comments from Nordic Ecolabelling

When it comes to wash installations, consumers often require scent as part of the wash experience. Fragrances can also mask the smell of stagnant wastewater that can occur in wash installations (both automated and DIY). A complete ban on sensitising fragrance substances in professional products would be likely to result in significantly smaller market penetration for Nordic Swan Ecolabelled products. The overall health and environmental benefits of ecolabelled products in the professional segment would thus be reduced. Nordic Ecolabelling therefore does not prohibit fragrances in all professional products but does prohibit fragrances in pre-wash products. In this way, Nordic Ecolabelling encourages lower use of fragrances while still enabling scent to be part of the experience.

O9 Konserveringsmedel

BPHR - Branschföreningen Professionell Hygien & Rengöring

Konserveringsmedel är ett ämnesområde där det på EU-nivå identifierats stora problem för alla berörda branscher, d.v.s. branscher där vattenbaserade produkter kräver effektiv konservering för att säkerställa rimlig hållbarhet och produktsäkerhet. Konsekvenser av lagregleringar (i första hand biocidförordningen) är att antalet tillgängliga konserveringsmedel minskar vilket har till följd att exponeringen för de ämnen som återstår ökar. Därför är ytterligare åtstramningar från miljömärkningsorganisationernas sida en åtgärd som riskerar att förvärra situationen. När det gäller tillåtna ämnen och koncentrationer behöver Svanen därför vara lyhörd för produkttillverkarnas behov: Förutom hälso-aspekterna är en viktig miljöaspekt att säkerställa produkters hållbarhet för att undvika onödig kassation.

Clemondo

Förslag: Krav O9 Konserveringsmedel som är bedömda som sensibiliserande med faroangivelsen H317 och/eller H334 får ingå med högst 0,0100 % (100 ppm).

Kommentar: Bilschampon kommer inte kunna Svanenmärkas om detta förslag infrias. Mängden konserveringsmedel som dessa innehåller är anpassad till att inte få bakterietillväxt i produkten. Våra schampon behöver 1000 ppm av aktiv substans i konserveringsmedel baserat på Glycine, samt N-(hydroxymetyl)-, monosodium salt.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning är medveten om utmaningarna kring konserveringsmedel och att flera konserveringsmedel för närvarande håller på att få harmoniserad klassificering av ECHA. Vi har därför valt att ta bort kravet på att konserveringsmedel som är bedömda som sensibiliserande med faroangivelsen H317 och/eller H334 får ingå med högst 0,0100 % (100 ppm) i produkten. Vi har även strukit förbudet mot EUH208. Observera att krav O4 ska uppfyllas för produkten (produkten får inte vara klassificerad med H317 och/eller H334). Därtill begränsar

kravet på långtidseffekter på miljön mängden konserveringsmedel som kan användas.

Lavantia

It was expected that the use of MIT would not be allowed, MIT \geq 15 ppm: H317 and 15 ppm \geq MIT \geq 1.5 ppm: EUH208. At these concentrations of use of MIT does not work, then many manufacturers of raw materials are already beginning to replace it.:). Luckily, the situation of the preservative BIT is beginning to normalize.

I would just like to give you a reflection... I have observed and correct myself if I am wrong, your intention to restrict the use of benzoisothiazolines derivatives as preservatives. Swan ecolabel ban the CIT and MIT... but the BIT preservative at 100 ppm does not work and your requirement greatly restricts its use (EUH 208). These preservatives are active at very low doses, this implies that alternative preservatives need to dose more (It is possible in the future at those doses classify) and are also more expensive. There are fewer and fewer preservative alternatives and it is necessary to add a water-based detergent preservative.

Transchem Group

Finally, the prohibition of methylisothiazolinone will prohibit the use of some preservative blends. Similar preservatives, like BIT, would already be controlled by the 0.01% limit on H317/H334 classified substances. Would it not be adequate to have MIT controlled by this already strict limit?

WashTec

You get the following statement concerning the new criteria from us:

- We agree with most of the criteria.
- The biggest problem are criteria concerning preservatives:
 1. There are only few of preservatives on the market for our purposes. Due to EU biocides regulation.
 2. These are: MIT, BIT, BBIT, OIT, Bronopol, Sodium pyrithion, 2-Phenoxyethanol. Nothing more. These preservatives are on the market in several combinations.
 3. MIT and Bronopol are not allowed by SWAN. MIT because of classification. Bronopol because of formaldehyd releasing.
 4. OIT, BBIT are already classified H317. Sodium pyrithion is expected to be classified H317.
 5. 2-Phenoxyethanol is the only one that is left without an expected H317 classification but cannot be used alone with satisfying results (this is: preservation against bacteria etc. for a satisfying time =1 - 2 years).

That is why it is impossible to meet especially the following criteria:

We suggest a limit of 0,02%, better 0,05 % for H317 preservatives. Otherwise we may not use preservatives any longer what will result in a very short usability of << 1 year of most of our products.

Furthermore: We will not have any influence on preservatives, which the raw material producers will use for their raw materials. They will use the same as mentioned above (according to our knowledge today).

If you add these preservations into the calculations and restrictions it will be much worse than described above.

Comments from Nordic Ecolabelling

We have removed the ban on EUH208. In addition, we have removed the requirement that preservatives that are judged to be sensitising with hazard code H317 and/or H334 may only be present in the product to a maximum of 0.0100% (100 ppm). Also, MI (methylisothiazolinone, CAS no. 2682-20-4) is removed from the list with substances prohibited from products. Note that requirement O4 must be met for the product (the product must not have the classification H317 and/or H334). In addition, the requirement on long-term environmental effects limits the amount of preservatives that can be used.

Bronopol is banned by the definition of ingoing substances, but it is allowed in acidic products (pH < 6). Under acidic conditions, bronopol does not release formaldehyde.

O10 Fosfor

O11 VOC (flyktiga organiska föreningar)

4.2.3 Ekotoxicitet och bionedbrytbarhet

O12 Långtidseffekter på miljön

Lavantia

I have a doubt about the new criteria 6.0. This new requirement says:

The total limit value for substances classified as H410, H411 and H412 has been lowered from 1.5 to 0.5.

The limit value for substances classified as H400 has been lowered from 1.2 to 0.4 grams/litre of working solution.

But it is still maintained: “Surfactants classified with H411 or H412 are exempted from the requirement, provided that they are readily degradable* and anaerobically degradable**”

If this sentence means, that I can work with % surfactants with H412 aerobic and anaerobic biodegradable above 0.5 g / l in use solution. I could use H412 surfactant and not calculate it in requirement O5. That is the reason why I don't understand the value of 100 in the CDV calculation example.

Comments from Nordic Ecolabelling

Thank you for your comments. Please, note that only surfactants classified as H412 are exempted from the requirement on the condition that they are readily biodegradable and anaerobically biodegradable.

Yes, you can use surfactants with H412 that are aerobic and anaerobic biodegradable above 0.5 g / l in use solution. These shall not be included in the calculation.

O13 CDV (produktens kritiska förtunningsvolym)

Alfred Kärcher SE & Co.KG

The only incomprehension is the division into alkaline cleaners, cold degreasing and micro emulsions. Normally, drying aids are also micro emulsions and could be declared as such. I have declared it as run-off material. But then a different CDV would apply to them. Has this fact been taken into account?

Comments from Nordic Ecolabelling

Thank you for making us aware about this. We have clarified that the product type microemulsions refers to degreasers.

Berner Oy

It is difficult to make e.g. a good enough consumer degreaser for difficult/winter dirt with old criteria. Hopefully it is still possible to make products that meet our own quality standards.

Comments from Nordic Ecolabelling

Thank you for your comments. The transition from CDVacute to CDVchronic have not been easy regarding setting the "correct" limits. Unfortunately, we have received few concrete calculations based on the proposal. We will therefore evaluate the CDV-values per product type during the renewal of the licenses. If it turns out that the limits are set to hard – we will consider adjusting them.

Tekno-Forest Oy Ltd.

Max values for CDV / litre working solution. Does this requirement make difference between diluted and RTU-products? When comparing the max. values of the product types "Cold degreaser" vs other cleaners, the proposed values can be said to be rather close each other even if Cold degreasers are used as they are (undiluted). Therefore, the CDV-value (250.000) for Cold degreasers looks pretty hard to pass. Furthermore, when comparing the max. values of the products to be diluted: "Alkaline cleaner", "Microemulsion" and "Shampoo", once again, the max values for CDV look quite closely. However, alkaline degreasers and microemulsions are used as a pre-soak cleaner as a conc. of 5...20 % typically. Respectively, car shampoo is incorporated into the bucket as less as 20-30 ml. If the bucket contains 5 L water, the shampoo conc. becomes 0,4...0,6 %. That is tens of times lower dilution conc. compared to that of pre-soak cleaners. Also, in automatic car washes and wash tunnels the dosing conc. of brush shampoo lies somewhere 0,1...0,3 % depending on the season.

Comments from Nordic Ecolabelling

Thank you for your comments. After the consultation we have been in contact with several producers. As a result, the limits for CDVchronic have been adjusted for some product types.

4.2.4 Tilläggskrav på spolarvätska

Berner Oy

Windscreen washer fluid: In my opinion it is against Swan principles to allow RTU (e.g. -14 - -22 C) products in this category. Today during season time in Finland only from September to March at least 10 million kilos of water is transported in RTU products (a large amount from Baltic countries mainly from Estonia). In -20 C there are about 70 w-% water vs. old criteria c. 15 w-%. In old criteria the ethanol % was

practically too high (about 85 w-%). It was not easy to dilute to RTU e.g. to -20 C. E.g. about 80 w-% ethanol 1+1 (volume) means about -29 - -30 C and 2 l diluted in 5 l would be about -18 - -20 C. Anyway this may be hypothetical because of the demand of "On an annual basis at least 50% must be produced from a residual product in line with the Renewable Energy Directive" There are in the market these type of ethanol, but the number of suppliers are at the moment limited. I think at least in Finland this type ethanol is mainly used in gasoline.

Comments from Nordic Ecolabelling

The use of pre-mixed windscreen washer fluid entails transporting water and produces larger quantities of packaging material. Nordic Ecolabelling is well aware of the environmental benefits of concentrated windscreen washer fluid over the pre-mixed option. By only allowing the Nordic Swan Ecolabelling of concentrated windscreen washer fluid in earlier generations of the criteria, Nordic Ecolabelling has tried to promote the use of concentrated products. The market has instead developed in exactly the opposite direction and the majority of the windscreen washer fluid used in the Nordic region today is pre-mixed.

By including pre-mixed windscreen washer fluid with stringent requirements on, among other things, the origin of ethanol, Nordic Ecolabelling can separate out the best products in the pre-mixed segment from an environmental perspective.

Wilhelmsen Chemicals AS

Spylervæske består hovedsakelig av en alkohol og vann, samt marginale mengder overflateaktive stoffer og hjelpestoffer. Slike ingredienser representerer lav helserisiko, og brytes ned naturlig. Ved bruk blir væsken normalt både fortynnet og fordelt over store områder. Spylervæske benyttes i størst grad i forbindelse med salting av vei, og mens miljøbelastning på vannresipienter fra salting er kjent, er vi ikke kjent med at tilsvarende er dokumentert fra spyler væske.

Bevissthet om bærekraft og miljøpåvirkning i samfunnet er i raskere endring enn tidligere, og siden dokumenterbar miljøpåvirkning hovedsakelig vil knytte seg til transportbehov og avfallshåndtering av emballasje, og fordi andel av plastemballasje som material-gjenvinnes foreløpig er lav, anbefales det ikke å utvide ordningen til å inkludere mulighet for å miljømerke ferdigblandet spyler væske på nåværende tidspunkt.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Användning av färdigblandad spolarvätska innebär transport av vatten och ökade mängder förpackningsmaterial. Nordisk Miljömärkning är väl medveten om de miljömässiga fördelarna med koncentrerad spolarvätska framför färdigblandad. Genom att endast tillåta Svanenmärkning av koncentrerad spolarvätska i tidigare kriteriegenerationer har vi försökt främja användningen av koncentrerade produkter. Marknaden har istället utvecklats åt precis det andra hållet och merparten av den spolarvätska som används i Norden idag är färdigblandad.

Genom att inkludera färdigblandad spolarvätska med tuffa krav på bland annat etanolens ursprung kan Nordisk urskilja de miljömässigt bästa produkterna inom det färdigblandade segmentet.

O14 Etanol

BPHR - Branschföreningen Professionell Hygien & Rengöring

Kraven på att etanol för spolarvätska ska vara baserad på förnybar råvara och att minst 50 % av etanolen på årsbasis ska vara framställd av en restprodukt bedöms kunna bli problematiskt att uppfylla. Farhågor finns om att den etanolen riskerar att bli en bristvara. Att spolarvätska tillåts innehålla parfym är dock bra, eftersom etanol framställd av restprodukter ofta har en mycket oangenäm doft.

Clemondo

Förslag: O14 Etanolen i spolarvätska ska vara baserad på förnybar råvara och på årsbasis ska minst 50 % vara framställd av en restprodukt enligt förnybartdirektivet (EU) 2018/2001. Etanolen får inte vara baserad på sockerrör.

Kommentar: Detta förslag medför begränsning för leverantörer av etanol. Många leverantörer av etanol som råvara kommer bli begränsade och ur en konkurrenssynpunkt är förslaget inte gynnsamt.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning är medveten om att kraven på etanol är tuffa och att de kan innebära en begränsning av leverantörer av etanol. Vi har dock varit i kontakt med en handfull producenter under revisionen som kan leverera etanol enligt kravet. Vi vill bidra till en ökad efterfrågan/betalningsvilja för hållbar etanol.

Sekab

Etanolråvaran bör knytas till ett hållbarhetssystem som säkerställer att minsta CO₂ reduktion följer RED direktivet (Renewable Energy Directive), det säkerställer att bioetanolen är hållbar. Annars riskerar spolarvätskan att tillverkas av sådan bioetanol som inte klarar kravet på minsta CO₂ reduktion, för tillfället 60 %. Ca 70 % av all bioetanol i världen går idag till bränslesektorn och i Europa ca 80 %. I hållbarhetssystem för bränsle tillåts ingen nyetablering av produktion så inga nya marker får tas i anspråk. Världens största tillverkare av bioetanol är USA följd av Brasilien. I Brasilien finns planer på att dubbla etanolproduktionen och det verkar ske genom att fabriker som idag är baserade på sockerrör kompletteras med råvaran majs så att produktionskapaciteten kan användas under 12 månader av året. Det finns många utvecklingsländer som gör socker och därmed oftast etanol som behöver stöd och efterfrågan på bioetanol. Att inte tillåta sockerrörsetanol generellt verkar inte vara bästa lösningen utan krav på hållbarhetssystem är en bättre väg.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning har valt att behålla kravet på att minst 50 % av etanolen ska vara framställd av en restprodukt enligt förnybartdirektivet (EU) 2018/2001 på årsbasis. Generellt sett har etanol från restprodukter bättre klimatprestanda (högre klimatgasreduktion) än etanol från grödor. Vi lämnar dock öppet för att vid en senare tidpunkt godkänna etanol som reducerar klimatgasutsläppet med x % jämfört med fossilt alternativet i enlighet med förnybartdirektivet.

Med en øgning i efterspørgslen efter sukkerrør som råvare, udforskes muligheden for ekspansion af produktionsområder. Derfor kan tab af biodiversitet i regnskoven blive et problem knyttet til sukkerrør i fremtiden. I dag er det Cerradoen som er under størst pres fra sukkerrørsindustrien. Cerradoen er en tropisk savanne i Brasilien, som har en unik biodiversitet og specifikke økosystemer som er truede. Mot bakgrund av

det tillåter inte Nordisk Miljömärkning etanol som är baserad på sockerrör i Svanenmärkt spolarvätska.

O15 Effektivitet och frostskydd

4.2.5 Förpackningar och användarinformation

Clemondo

Vi önskar ett förtydligande av O16 och O17; De emballage som krävs för farligt gods kan ej uppfylla kraven för farligt gods om emballagen skall vara återvinningsbara; här har plastindustrin inte hunnit med.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för kommentaren. Vi är medvetna om att förpackningar som ska uppfylla kraven för farligt gods inte kan innehålla recirkulerat material. Därför ställer vi endast krav på att plastförpackningar ska ges en utformning som underlättar materialåtervinning.

O16 Återvinningsdesign av plastförpackningar och förslutningar (exklusive pouches)

Berner Oy

Is PET not allowed anymore? In consumer side it means that swan labelled can't have as saleable packages as not marked in some categories.

Comments from Nordic Ecolabelling

After the consultation we have changed the requirement so that packaging made of polyethylene terephthalate (PET) without pigments is allowed. There are good recycling systems also for colourless PET in the Nordic countries.

BPHR - Branschföreningen Professionell Hygien & Rengöring

Beträffande kraven på förpackning och förslutning behöver de anpassas efter verklighetens krav och tillåta specialförslutningar, t.ex. barnskyddande förslutningar (produkter som säljs eller tillhandahålls till allmänheten) och ventilerade förslutningar, eftersom dessa inte kan tillverkas i de "önskade" materialen. Andra materialkrav som motiveras av regler för transport av farligt gods måste också accepteras. I många fall används oblat eller liner/tätning, som består av andra än "önskade" material. De måste tillåtas, men eventuellt kan kravet vara att dessa ska vara separerbara från förslutningen.

Vi stödjer att metallfjädrar i pumpflaskor undantas från kravet på att metalledar inte får ingå. Möjligen skulle det också vara lämpligt att listan på undantag kompletteras med "Förpackningar/förslutningar där metalledar lätt kan separeras".

Kravet på att förpackningar inte får vara infärgade med Carbon Black kräver undantag för ljuskänsliga produkter som kräver infärgade förpackningar för att få en rimlig hållbarhetstid.

Kravet på att svarta plastmaterial inte får användas i förslutningar kräver också undantag. Vissa produkter är klassificerade som farligt gods och dessa produkter

kräver förpackningar som är godkända för farligt gods. I de fallen testas förpackning i kombination med förslutning och förpackningen ska godkännas i sin helhet. I dagsläget är det mycket vanligt med svarta förslutningar på dessa godkända förpackningskombinationer. Producenten av rengöringsprodukter kan därför inte välja färg på förslutningarna.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Kravet är justerat så att oblat och tätningar får vara tillverkade av PE (polyeten), PP (polypropen), PET (polyetylentereftalat), aluminium eller papper. De ska vara separerbara från förpackning eller kapsyl/lock. Beträffande Carbon Black i förslutningar har Nordisk Miljömärkning varit i kontakt med producenter av förpackningar till farligt gods. De säger förvisso att det är vanligt med svarta förslutningar som innehåller Carbon Black men att det är fullt möjligt att producera dessa utan Carbon Black.

Clemondo

Förslag: Krav O16 förpackningar skall vara tillverkade av PE eller PP.

Kommentar: Vissa produkter måste ha PET-emballage (1-liters PET) pga ångtrycket i vätskan (flaska av PE eller PP på en vikt av max 40 gram drar ihop sig). Om kravet på emballage-vikt max 40 gram är borttaget är det inga problem med att byta från PET till PE eller PP.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Vi har ändrat kravet efter remiss så att förpackningar tillverkade av polyetylentereftalat (PET) utan tillsatta pigment är godkända. Det finns bra recirkuleringsystem även för ofärgad PET i Norden.

Sonax GmbH

I think it should be well thought out what is required. Sonax starts a project to use more recycled plastic. I think this should also be taken into account.

Comments from Nordic Ecolabelling

Nordic Ecolabelling supports the use of recycled plastic. Many product types within the car, boat and train care product segment require UN approved packaging though. It is currently not compatible with the regulations to use post-consumer recycle (PCR). It is possible to use post-industrial recycle (PIR) if you can show assured material flows and qualities, which is practically impossible in practice. Therefore, there is no requirement for recycled raw material in packaging.

O17 Återvinningsdesign av påsar/pouches

BPHR - Branschföreningen Professionell Hygien & Rengöring

Av miljöskäl behövs ännu många år framåt också undantag från förpackningskravet när det gäller påsar/pouches. Påsar/pouches av monomaterial för förpackning av flytande produkter finns f.n. inte att tillgå och målet att nå dit ligger enligt förpacknings-/material-leverantörerna många år framåt i tiden. I nuläget finns inte den tekniska möjligheten att producera påsfilm av endast ett material som samtidigt uppfyller alla krav på täthet, svetsbarhet etc. Dessa påsar består av flera plastmaterial p.g.a. att plastmaterialen har olika funktioner i förpackningen – ett

plastmaterial behövs för att förpackningen ska vara tät, ett annat behövs för att påsen ska kunna svetsas ihop etc.

Att i nuläget ta bort möjligheten att använda plastlaminat av flera material innebär att användningen av material med fossilt ursprung skulle öka dramatiskt. Med plastlaminat är det idag möjligt att använda endast ca 16 g/l produkt jämfört med ca 100 g/l produkt om produkten förpackas i monomaterial. Väsentligt i sammanhanget är också att det krävs betydligt mindre transporter av själva påsfilmen till producenten av den kemiska produkten än vid transport av tomma plastflaskor. Detta gäller även vid transport till kund eftersom förpackningar av påsar tar mindre plats än flaskor. Materialet är också lättare (se ovan), vilket har betydelse för transporten. Ev. behöver även polyamin (PA) accepteras i påsförpackningar.

Wilhelmsen Chemicals AS

Vi er klar over at det finnes poser med monolayer på markedet. Vi er imidlertid ikke sikre på om disse er egnet til helse-og brannfarlige produkter. Dette er helt nytt og produsentene av slike poser jobber med saken. Det er viktig at disse kan resirkuleres, men det er også viktig at de ivaretar sikkerheten til konsumentene. Vi som produsenter har et ansvar for å hindre at konsumentene blir eksponert for helsefarlige/brannfarlige produkter. Dette må testes grundig, og det vil ta tid. Vi mener derfor at produsentene av poser ikke er klare til å levere dette ennå. Derfor mener vi at kravet om monolayer kommer på et for tidlig tidspunkt.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning är medveten om att det i nuläget inte går att tillverka flexibla påsar/pouches i monomaterial om de ska uppfylla kraven på UN-märkning. I praktiken innebär därför kravet att vi styr mot dunkar eller flaskor i exempelvis polyeten (PE). Sådana förpackningar kräver mer förpackningsmaterial per liter vätska men kan i gengäld materialåtervinnas, vilket Nordisk Miljömärkning anser vara överordnat.

Sonax GmbH

Most of the packages has the sign, it should be no problem.

Comments from Nordic Ecolabelling

Thank you for the comment.

O18 Användarinformation

O19 Förpackningar för skumprodukter

Berner Oy

I can't Norwegian, but if I understand something. To make a Stami in-house method as validated GLP test somewhere else... Has Stami a GLP laboratory? The chemical composition and physical properties of the reference product must be equivalent to the product being tested. This test is to be carried out in line with the "determination of inhalable, thoracic and respirable aerosol fractions", as described in Olsen et al. (2017). The test is to be performed in a laboratory that is competent and independent. It must meet the general requirements of standard EN ISO 17025 or have official GLP laboratory status. So probably the only alternative is foaming nozzle.

Comments from Nordic Ecolabelling

Thank you for your comments. "Foaming nozzle" is indeed an alternative. There are several qualities and designs of foaming nozzles available on the market. Regarding the possibility to get a test done at Stami, we would recommend you to contact Stami directly: <https://stami.no/vare-tjenester/laboratorietjenester/>

4.2.6 Effektivitet

O20 Effektivitet

4.2.7 Kvalitets- och myndighetskrav

5 Kommenterar till bakgrunden, i detalj

Tekno-Forest Oy Ltd.

At the end of the background section O6, it is stated: "Some compounds that are needed in this product group are exempt from the degradability requirement since, at this time, Nordic Ecolabelling is not aware of any appropriate substitutes." What compounds are meant herein?

In the background section O7, it is clarified why halogenated and aromatic solvents have been prohibited with the good reasons. From the point of view of the Swan-criteria, how these hydrocarbons differ from the straight chain hydrocarbons since they are not either readily biodegradable under anaerobic conditions (according to OECD311) and the straight chain hydrocarbons have a potential to bioaccumulation, as well.

Comments from Nordic Ecolabelling

Thank you for the comments. It is the components that are listed in the requirement that are exempted. We have clarified the background text regarding this.

Normally, we will exclude substances based on classification (eg CMR). In many criteria we also have a maximum limit for non-aerobically degradable substances and non-anaerobically degradable substances. Thus, the straight-chain hydrocarbons that are affected will be banned or restricted. We have chosen to explicitly prohibit halogenated organic compounds because the problematic properties apply to the entire group of substances together.

Tekno-Forest Oy Ltd.

Furthermore, we wonder if the use of the fossil solvents including paraffinic hydrocarbons may still continue, what happens to the target or motivation for switching from fossil material to increase use of renewable raw materials that are sustainable. According to our long experience for developing and selling the Swan-labelled car cleaning products, there are no technical or economical obstacles to replace those gasoline-smelling compounds with the (biobased) solvents of today's technology?

Comments from Nordic Ecolabelling

Thank you for the comments. We want the licence holders to move towards the use of renewable raw materials that are sustainable. As a first step we have introduced a requirement where the licence holders have to state that they are working on ensuring sustainable, renewable raw materials in Nordic Swan Ecolabelled products (O3 Sustainable raw materials). In the next criteria generation, we hope to set mandatory requirements for the use of such raw materials.

6 Diskussion och slutsatser

Flera remissinstanser har påpekat att kraven på konserveringsmedel är för tuffa på grund av pågående omklassificeringar. När det gäller krav på parfymer handlar kommentarerna om att Nordisk Miljömärkning å ena sidan bör förbjuda parfymer helt, å andra sidan bör lätta upp kravet och endast kräva att parfymer ska tillsättas enligt IFRA:s riktlinjer. Gällande krav på återvinningsdesign av förpackningar handlar de flesta kommentarer om att PET bör tillåtas och att det inte går att tillverka pouches i monomaterial för flytande produkter samt hälso- och brandfarliga produkter än.

Remissen och den efterföljande processen har gett upphov till följande ändringar:

Konserveringsmedel

- Märkning med EUH208 "Innehåller [namnet på det sensibiliserande ämnet]. Kan orsaka en allergisk reaktion" tillåts på produkten.
- Kravet på att konserveringsmedel inte får vara bioackumulerbara är borttaget.
- Kravet på att konserveringsmedel som är bedömda som sensibiliserande med faroangivelsen H317 och/eller H334 får ingå med högst 0,0100 % (100 ppm) i produkten är borttaget.

CDV och långtidseffekter på miljön

- Skjerpninng av CDV-grenseverdien for enkelte produktkategorier.
- Kravet på långtidseffekter på miljön har differentierats per produktkategori för att bättre korrelera med CDV.

Återvinningsdesign av förpackningar

- Polyetylentereftalat (PET) tillåts som förpackningsmaterial
- Oblat och tätningar får vara tillverkade av PE (polyeten), PP (polypropen), PET (polyetylentereftalat), aluminium eller papper. De ska vara separerbara från förpackning eller kapsyl/lock.
- Förslutningar är borttagna från förbudet mot Carbon Black.

Övrigt

- Undantaget att spolarvätska får vara klassificerad med H224 är borttaget.
- REACH Annex XXVII.listan: 2-(2-butoxyethoxy)ethanol (CAS-nr 112-34-5) unntas, for produkter til profesjonelt bruk.
- Hänvisning till EU Ecolabels definition av mikroplaster istället för ECHA:s arbetsdefinition.

- D4 (CAS-nr 556-67-2), D5 (CAS-nr 541-02-6) och D6 (CAS-nr 540-97-6) får ingå som rester från råvaruproduktionen i mängder upp till 1000 ppm per ämne i den Svanenmärkta produkten.
- Kravet på etanol har utvidgats med förbud mot GMO.
- Diverse redaktionella ändringar och förtydliganden har gjorts.